

rerer uden angivelse af begrundelse skal kunne forlange en kopi af en lydoptagelse af forklaringer som alternativ til en skriftlig gengivelse, f.eks. til brug ved ankeovervejelser, og at dommen i tilfælde af en anmodning om aktindsigt i dommen efter retsplejelovens § 41 b i givet fald suppleres med en gengivelse af forklaringerne svarende til, hvad der kræves efter retsplejelovens § 218 a, stk. 1.

3.2. Justitsministeriets overvejelser

Som det fremgår af pkt. 3.1 ovenfor, har Justitsministeriet anmodet Strafferetsplejeudvalget om at foretage en generel gennemgang af retsplejelovens regler om protokollering i straffesager.

Justitsministeriet er enig med Strafferetsplejeudvalget i, at det vil være hensigtsmæssigt at gennemføre forsøg med lydoptagelse af forklaringer i straffesager, således at erfaringerne fra forsøgene kan indgå i udvalgets videre overvejelser om en revision af retsplejelovens regler om protokollering i straffesager.

Justitsministeriet er endvidere enig med Strafferetsplejeudvalget i, at der for at opnå det fulde udbytte af sådanne forsøg bør være mulighed for som led i forsøgsordningen i et vist omfang at fravige de gældende regler i retsplejeloven om protokollering og om gengivelse af forklaringerne i dommen.

En forsøgsordning, hvor der sker lydoptagelse af forklaringer under hovedforhandlingen, men kun optegnelse i retsbogen, hvis en part anmoder om det, vil således bl.a. give mulighed for en realistisk vurdering af hyppigheden af sådanne anmodninger og af anmodninger om adgang til lydoptagelsen. Dette vil også give mulighed for at vurdere, om og i givet fald i hvilket omfang en sådan ordning med lydoptagelse og begrænset protokollering samlet set vil være ressourcebesparende for retten eller parterne.

På denne baggrund foreslås det at indsætte en hjemmel i retsplejeloven til at gennemføre forsøg med lydoptagelse af forklaringer, der afgives under hovedforhandlingen af en straffesag i første instans. Det foreslås, at når der som led i sådanne forsøg sker lydoptagelse af en forklaring, optegnes indholdet af forklaringen som udgangspunkt ikke i retsbogen og behøver ikke at gengives i dommens fremstilling af sagen.

Med forslaget fraviges retsplejelovens § 870, stk. 1, om optegnelse i retsbogen af indholdet af forklaringen og retsplejelovens § 218 a, stk. 1, 1. pkt., for så vidt angår gengivelse af forklaringen i dommens sagsfremstilling. Forslaget giver derimod ikke mulighed for at fravige den del af § 218 a, stk. 1, 1. pkt., der angår kravet om at angive de faktiske og retlige omstændigheder, der er lagt vægt på ved sagens afgørelse

(»præmisserne«), i dommen. Der stilles således samme krav til dommens præmisser i straffesager, der er omfattet af forsøgsordningen, som i andre straffesager, herunder med hensyn til i givet fald i fornødent omfang at gengive (dele af) indholdet af en forklaring i præmisserne.

Justitsministeriet er endvidere enig med Strafferetsplejeudvalget i, at forsøgene bør gennemføres på en sådan måde, at der tages de nødvendige hensyn til parterne mv.

Det foreslås derfor, at en part (dvs. tiltalte og anklagemyndigheden) har adgang til at gøre sig bekendt med lydoptagelsen og uden særlig begrundelse kan forlange, at retten gengiver forklaringen i retsbogen. Forklaringen skal endvidere gengives i retsbogen ved anke og ved meddelelse af aktindsigt i retsbogstilførsler vedrørende forklaringen, jf. navnlig retsplejelovens § 41 d om aktindsigt for forurettede og for personer, der har en individuel, væsentlig interesse i et retsspørgsmål, og hvor aktindsigten har betydning for vurderingen af det pågældende retsspørgsmål.

Endvidere foreslås det, at dommen i tilfælde af en anmodning om aktindsigt i dommen efter retsplejelovens § 41 b om aktindsigt for enhver i givet fald i fornødent omfang skal suppleres med en gengivelse af forklaringerne svarende til, hvad der kræves efter retsplejelovens § 218 a, stk. 1.

Byretterne har i forbindelse med høringen over et udkast til lovforslaget anført, at det bør overvejes at give retten mulighed for at undlade at udarbejde en supplerende redegørelse, hvis et dansk massemedium anmoder om aktindsigt i en dom og er indforstået med at "nøjes" med at høre lydoptagelsen hos retten.

Forslaget om, at alene parterne har adgang til at høre en lydoptagelse af en forklaring, svarer til ordningen efter retsplejelovens § 186, stk. 4, som blev indsat i retsplejeloven i forbindelse med politio- og domstolsreformen i 2006, men endnu ikke er trådt i kraft. Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke grundlag for i forbindelse med den foreslåede forsøgsordning at fravige denne ordning, som bl.a. er begrundet i hensynet til de personer, der har afgivet forklaring. Det tilføjes, at erfaringerne fra forsøgsordningen også på dette punkt vil indgå i de videre overvejelser om en revision af retsplejelovens regler om protokollering i straffesager, herunder retsplejelovens § 186, stk. 4.

Domstolsstyrelsen har over for Justitsministeriet peget på, at det vil være hensigtsmæssigt også at give mulighed for forsøg med, at rettens gengivelse (referat) af en forklaring lydoptages, men kun renskrives